పదోతరగతి తెలుగు

(తెలంగాణ – కొత్తసిలబస్)

3. వీర తెలంగాణ

పాఠంలోని ముఖ్యాంశాలు (Bullet Points)

- తెలంగాణా తల్లి ఊదిన శంఖధ్వనులు ఈ భూమండలమంతా ప్రతిధ్వనించాయి.
- తెలంగాణా గొప్పదనపు విశేషాలు కొన్ని తరాల వరకు దుర్మార్గుల చేతుల్లో చిక్కుకున్నాయి.
- నిజాం నవాబు గర్వం అణిచేలా కోటి మంది తెలుగు పిల్లలను వజ్రాయుధంలా తెలంగాణా తల్లి తయారుచేసింది.
- తెలంగాణాలో గడ్డిపోచ కూడా కత్తి పట్టి ఎదిరించింది.
- తెలంగాణా స్వాతంత్ర్య పోరాటం సముద్రం మాదిరిగా ఉప్పొంగింది.
- తెలంగాణా పిల్లలు వారిలోని విప్లవాత్మకమైన కదలికలను పోనీయక ఉజ్జ్వల, కాంతిమంతుడైన సూర్యుడిని పిలిచి దేశమంతా కొత్త కాంతి సముద్రాలను నింపారు.
- తెలంగాణా ప్రజలు వీరులే కాదు. న్యాయం తెలిసిన పరోపకారులు. వారంతా తెలుగు వీరులు.
- మతం అనే పిశాచి క్రూరమైన కోరలతో తెలంగాణ నేలను ఆక్రమించి ప్రజల గొంతులు కోసింది. బతుకే భారమైన కూడా తెలంగాణ వారు తెలుగుదనాన్ని కోల్పోలేదు.
- కాకతీయుల కంచు గంట మోగినప్పుడు శత్రువులు కలవరపడ్డారు. రుద్రమ పరాక్రమించినప్పుడు తెలుగు జెండాలు ఆకాశంలో రెపరెపలాడాయి.
- కాపయ్య నాయకుడి విజృంభణకు శత్రువుల గుండెలు ఆగాయి. చాళుక్యరాజుల పాలనకు జయ జయ ధ్వనులు మోగాయి.
- ఆనాటి నుంచి నేటి వరకు తెలంగాణా శత్రువుల దొంగ దెబ్బలకు ఓడలేదు.
- తెలంగాణా శ్రావణమాసంలోని మేఘంలా గంభీరమైన గర్జనలతో ముందుకు సాగుతూ ఉంది.

పరీక్షలో రాదగిన ప్రశ్నలు

1. వీర తెలంగాణ పాఠ్య భాగ సారాంశాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి.

2. “తెలంగాణమ్మున గడ్డిపోచయును సంధించెన్ కృపాణమ్ము” అని దాశరథి ఎందుకన్నాడు?

3. కింది పద్యాన్ని పూరించి భావం రాయండి.

తల్లీ నీ ప్రతిభా .... సంధ్యాభానువేతెంచెడిన్

4. తెలంగాణలో జరిగిన ఉద్యమం గురించి నీకేమి తెలుసు?

5. వీర తెలంగాణ పాఠ్యాంశ రచయిత దాశరథి కృష్ణమాచార్యుల రచనా శైలిని వివరించండి.

6. మీకు తెలిసిన తెలంగాణ ఉద్యమకారుల గురించి రాయండి.

పరీక్షలో రాదగిన భాషాంశాలు

పదజాలం

అర్థాలు

లంఘించు = దూకు

రివాజు = సంప్రదాయం

మహారవం = పెద్ద చప్పుడు

వార్ధి = సముద్రం

వైభాతికం = ప్రాతఃకాలానికి సంబంధించింది

నానార్థాలు

ఆశ = కోరిక, దిక్కు

అభ్రం = మేఘం, ఆకాశం

పర్యాయ పదాలు

కృపాణం = కత్తి, ఖడ్గం

జలధి = వార్ధి, సముద్రం

వ్యుత్పత్త్యర్థం

జలధి = జలములు దీనిచే ధరించబడును (సముద్రం)

ప్రకృతి = వికృతి

యోధులు = జోదులు

సముద్రం = సంద్రం

కార్యం = కర్జం

వ్యాకరణం

విడదీసి సంధి పేరు రాయండి.

అ. దిశాంచలం

జ: దిశ + అంచలం = సవర్ణదీర్ఘ సంధి

సూత్రం: అ, ఇ, ఉ, ఋ లకు అవే అచ్చులు పరమైతే దీర్ఘాలు ఏకాదేశమవుతాయి.

ఆ. జగమెల్ల

జ: జగము + ఎల్ల = ఉకార సంధి

సూత్రం: ఉత్తునకు అచ్చుపరమైతే సంధి నిత్యం

విగ్రహవాక్యాలు రాసి సమాసం పేరు రాయండి.

అ. కళ్యాణ గంటలు – కళ్యాణం కొరకు గంటలు (చతుర్థీ తత్పురుష సమాసం)

ఆ. తెలంగాణ రాష్ట్రం – తెలంగాణ అనే పేరు గల రాష్ట్రం (సంభావన పూర్వపద కర్మధారయ సమాసం)

ఇ. మతపిశాచి – మతం అనెడి పిశాచి (రూపక సమాసం)

కింది వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి సమన్వయం చేయండి.

అ. వీరు వీరుల్ పరార్థుల్

జ: పైవాక్యంలో వీరు, వీరు అనే పదాలను వెంట వెంటనే అర్థ భేదంతో ప్రయోగించారు. అందువల్ల పైవాక్యంలో 'ఛేకానుప్రాస' అలంకారం ఉంది.

ఛేకానుప్రాస

ఒక వాక్యంలో హల్లుల జంట అర్థ భేదంతో వెంట వెంటనే వస్తే దాన్ని 'ఛేకానుప్రాస' అలంకారం అంటారు.

రచయిత : జి.అంజాగౌడ్

www.eenadupratibha.net
www.eenadupratibha.net